



BESLUT ENLIGT 58 § I LAGEN OM SMITTSAMMA SJUKDOMAR FÖR KOMMUNERNAS OMRÅDEN I EGENTLIGA FINLAND

BAKGRUND

Världshälsoorganisationen WHO klassificerade coronavirusepidemin som en pandemi den 11 mars 2020. Coronaviruset är en allmänfarlig smittsam sjukdom. Den 16 mars 2020 gav statsrådet den första rekommendationen om att begränsa offentliga sammankomster för att förebygga spridningen av infektioner som orsakas av coronaviruset (covid-19).

Regionförvaltningsverket i Sydvästra Finland fattade den 17 mars, 8 april, 8 maj, 19 maj, 16 juni, 1 juli, 24 augusti, 22 september, 22 oktober, 19 november och 2 december 2020 beslut enligt 58 § 1 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar om att begränsa offentliga tillställningar och allmänna sammankomster.

Den 2 december 2020 meddelade Regionförvaltningsverket i Sydvästra Finland med stöd av 58 § 1 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar ett förbud mot alla offentliga tillställningar och allmänna sammankomster som ordnas inomhus eller utomhus i kommunernas områden i Egentliga Finland. Inomhus kan offentliga tillställningar och allmänna sammankomster med högst 10 (tio) deltagare emellertid ordnas och i avgränsade områden utomhus kan offentliga tillställningar och allmänna sammankomster med högst 20 (tjugo) deltagare ordnas under förutsättningen att man kan trygga säkerheten i dem genom att följa undervisnings- och kulturministeriets och Institutet för hälsa och välfärds anvisningar av den 21 september 2020 (bilaga 1). Beslutet är i kraft under perioden 3.12–23.12.2020. Med beslutet upphävdes Regionförvaltningsverket i Sydvästra Finlands beslut av den 19 november 2020 som meddelades för perioden 26.11-25.12.2020 under perioden 3.12–23.12.2020.

HÖRANDE

En hörandeprocess hade kunnat äventyra syftet med det här beslutet. Den försening hörandet hade medfört skulle ha inneburit betydande olägenheter för människors hälsa och den allmänna säkerheten. Av den anledningen har regionförvaltningsverket med stöd av 34 § 2 momentet

REGIONFÖRVALTNINGSVERKET I SYDVÄSTRA FINLAND

tfn 0295 018 000
registratur.sydvastra@rfv.fi

www.rfv.fi

Huvudverksamhetsstället i Åbo
Självständighetsplan 2
PB 22
20801 Åbo

4 punkten i förvaltningslagen (434/2003) inte ordnat något hörande i ärendet.

REGIONFÖRVALTNINGSVERKETS BESLUT OCH MOTIVERING

Beslut

Regionförvaltningsverket i Sydvästra Finland förbjuder med stöd av 58 § 1 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar alla offentliga tillställningar och allmänna sammankomster som ordnas inomhus eller utomhus i kommunernas områden i Egentliga Finland.

Inomhus och i avgränsade områden utomhus kan offentliga tillställningar och allmänna sammankomster med högst 10 (tio) personer emellertid ordnas under förutsättningen att man kan trygga säkerheten i dem genom att följa undervisnings- och kulturministeriets och Institutet för hälsa och välfärds anvisningar av den 21 september 2020 (bilaga 1).

Beslutet är i kraft under perioden 11.12.2020–10.1.2021. Med det här beslutet upphävs Regionförvaltningsverket i Sydvästra Finlands beslut av den 2 december 2020 för perioden 11.12–23.12.2020 och Regionförvaltningsverket i Sydvästra Finlands beslut av den 19 november 2020 för perioden 24.12–25.12.2020.

Motivering

Enligt 1 § i lagen om smittsamma sjukdomar är syftet med lagen att förebygga smittsamma sjukdomar och spridningen av dem samt deras negativa konsekvenser för människor och samhället.

I 58 § 1 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar bestäms att när en allmänfarlig smittsam sjukdom eller en sjukdom som med fog misstänks vara en allmänfarlig smittsam sjukdom som medför omfattande smittrisk har konstaterats eller med fog kan väntas förekomma, kan regionförvaltningsverket inom sin region fatta beslut om att stänga verksamhetsenheter inom socialvården och hälso- och sjukvården, läroanstalter, daghem, bostäder och motsvarande lokaler och förbjuda allmänna sammankomster eller offentliga tillställningar, om sådana begränsningar behövs i flera kommuners områden. En ytterligare förutsättning är att åtgärden är nödvändig för att förhindra spridningen av en allmänfarlig sjukdom eller en sjukdom som med fog misstänks vara en allmänfarlig sjukdom. Enligt paragrafens 3 moment får besluten som avses i 1 momentet meddelas för högst en månad. Åtgärderna ska genast avslutas när det inte längre finns någon smittrisk.

Enligt 1 § 1 momentet 14 punkten i statsrådets förordning om smittsamma sjukdomar är infektionen som orsakas av den nya typen av coronavirus en allmänfarlig smittsam sjukdom.

Enligt Institutet för hälsa och välfärd smittar sjukdomen (covid-19) som coronaviruset orsakar framför allt som droppsmitta när en person hostar eller nyser. Virusnet kan också smitta från ytor där det nyligen har råkat luftvägssekret från en smittad person. I Finland har coronavirusepidemin accelererat i många områden efter det lugna läget under sommaren. Virusnet cirkulerar fortfarande både i Finland och på många andra ställen i världen. Majoriteten av Finlands befolkning är fortfarande mottaglig för smitta. Det har utvecklats vaccin för att förebygga sjukdomen som det nya coronaviruset orsakar, men vaccineringen av befolkningen har ännu inte börjat i Finland. Genom omfattande testning, isolering av insjuknade, spårning av smittkedjor och karantän för exponerade är det möjligt att i viss mån, men inte tillräckligt, förebygga att sjukdomen sprids.

Besluten om att begränsa sammankomster grundar sig på en epidemiologisk bedömning av hur sjukdomen sprids i situationer där antalet sociala kontakter är stort. Statsrådet har i sitt principbeslut av den 3 september 2020 förordat social- och hälsovårdsministeriets handlingsplan för genomförande av rekommendationer och begränsningar enligt hybridstrategin för hantering av coronakrisen efter covid-19-epidemins första fas (Social- och hälsovårdsministeriets publikationer 2020:27). I planen är utgångspunkten för hanteringen av epidemin sådana åtgärder och beslut som enligt lagen om smittsamma sjukdomar fattas av lokala och regionala myndigheter.

Social- och hälsovårdsministeriet har den 24 november 2020 gett ett styrningsbrev (för perioden 24.11–15.12.2020) med anvisningar och rekommendationer för att förhindra att epidemin sprids i Nyland och i andra landskap där det finns risk för samhällsspridning (VN/25925/2020). Ministeriet har bedömt de åtgärder som de regionala myndigheterna har vidtagit i synnerhet i Nyland, men också åtgärderna i accelerations- och samhällsspridningsfasen mer allmänt i hela landet. Motsvarande aktörer i andra landskap där det finns risk för samhällsspridning uppmanas att på ett proaktivt sätt beakta dessa anvisningar och rekommendationer i sin egen verksamhet. Ministeriet uppmanar regionförvaltningsverken och kommunerna att begränsa besökarantalet vid offentliga tillställningar till högst tio (10) personer eller i sista hand förbjuda att tillställningar ordnas.

Enligt Institutet för hälsa och välfärds bedömning av behovet av sammankomstbegränsningar utgående från det epidemiologiska läget som regionförvaltningsverken fick den 30 november 2020 har covid-19-epidemin under de senaste veckorna utvecklats i sämre riktning i Finland. Incidensen har ökat i hela landet och allt fler områden har fastställt att de antingen är i accelerationsfasen eller till och med samhällsspridningsfasen. Under de senaste veckorna har nya fall diagnostiserats nästan varje dag i respektive sjukvårdsdistrikts område och i en stor del håller antalet fall per vecka klart på att öka jämfört med incidensen för några veckor sedan. Smittor har dessutom påträffats i allt fler kommuner och i praktiken i alla landskaps största bosättningscentra. Den ökade incidensen drabbar på ett oroväckande sätt också äldre

befolkningsgrupper. Även om det epidemiologiska läget i Finland fortsättningsvis är bättre än i kontrollgruppsländerna i EU så har antalet fall under hösten sakta ökat och nu nått en nivå där man för att bekämpa epidemin hastigt behöver nya metoder för att epidemin inte snabbt ska accelerera ur kontroll.

Institutet för hälsa och välfärd bedömer att det för att skydda människornas hälsa och trygga kapaciteten inom hälso- och sjukvården krävs att man vidtar mer åtgärder för att minska de fysiska kontakterna mellan människorna i hela Finland. Därigenom strävar man efter att både förebygga att det epidemiologiska läget accelererar över basnivån i allt fler områden och att få incidensen att minska i områden som redan har övergått till accelerationsfasen eller samhällsspridningsfasen. Med motiveringarna ovan har Institutet för hälsa och välfärd gett regionförvaltningsverken rekommendationer för gränsvärden vid respektive fas av epidemin. Enligt Institutet för hälsa och välfärds rekommendation tillåts i områden som befinner sig i accelerationsfasen att högst 20 personer samlas i offentliga tillställningar och allmänna sammankomster som ordnas utomhus eller inomhus. I områden som befinner sig i samhällsspridningsfasen tillåts att högst 10 personer samlas i offentliga tillställningar och allmänna sammankomster som ordnas utomhus eller inomhus. Enligt rekommendationen ska man i sammankomsterna som tillåts i respektive fas följa Institutet för hälsa och välfärds och undervisnings- och kulturministeriets rekommendationer om säkra avstånd och försiktighetsåtgärder som förebygger smitta.

Enligt Institutet för hälsa och välfärds (THL) riksomfattande lägesrapport för uppföljningen av hybridstrategin av den 2 december 2020 har det riksomfattande epidemiologiska läget betydligt och snabbt försämrats. Snabba, böljande förändringar i regionala sjukdomslägen är typiska för det epidemiologiska läget under hösten. Under de två senaste veckorna har antalet fall ökat kraftigt i de flesta områden. I oktober och början av november diagnostiserade man i Finland cirka 1200–1600 smittor per vecka. Efter det har antalet fall per vecka ökat kraftigt. Vecka 47 diagnostiserades nästan 2600 fall och under den senaste uppföljningsveckan (vecka 48) över 3000 fall. Vecka 48 (perioden 23.11–29.11) har både incidensen och den procentuella andelen positiva prov av alla testade prov ökat på riksnivå från veckan innan. Incidensen var 55 /100 000 invånare (föregående vecka 47 / 100 000) och den procentuella andelen positiva prov var 2,7 % av alla testade prov (föregående vecka 2,5 %).

I hela landet kunde smittkällan för nya smittor utredas i ungefär hälften av fallen. Ungefär hälften av de utredda smittorna skedde bland personer som bor i samma hushåll. I cirka en fjärdedel av fallen rapporterades att man hade fått smittan på arbetsplatsen. Från social- och hälsovårdsenheter rapporterades cirka 3 % av smittorna. Cirka 4 % av smittorna hade skett inom fritidsverksamhet medan en liten del av de utredda smittorna hade anknytning till restauranger, cirka 2 %. Annan

känd smittkälla eller plats där man fick smittan omfattade 13 % av smittorna, främst under sociala tillställningar i privatlivet. Vid smittspårningsenkäten förknippades cirka 5 % av de utredda smittorna med läroinrättningar och cirka 2 % av smittorna med småbarnspedagogik. Merparten av smittorna diagnostiseras alltså bland yngre åldersklasser och vuxna i arbetsför ålder. De äldre åldersklassernas andel av smittorna har ökat en aning jämfört med läget för en månad sedan.

Syftet med regionförvaltningsverkets begränsande beslut är att som det föreskrivs i 1 § i lagen om smittsamma sjukdomar förebygga att sjukdomsläget förvärras. Risken för massexponeringar och för att sjukdomen sprids är särskilt stor i alla situationer med stora folksamlingar där personerna kan råka i närkontakt med varandra. Därför är det nödvändigt att begränsa offentliga tillställningar och allmänna sammankomster och att man vidtar åtgärderna för att bekämpa smitta också i små offentliga tillställningar och allmänna sammankomster. Då man vid sammankomsterna följer tillräckliga säkerhetsanvisningar kan risken för smitta i väsentlig grad minskas genom att så lite som möjligt ingripa i församlingsfriheten och andra fri- och rättigheter.

Den 8 december 2020 diskuterade Regionförvaltningsverket i Sydvästra Finland inom den regionala samarbetsgruppen sammankallad av Egentliga Finlands sjukvårdsdistrikt om covid-19-läget i Egentliga Finland. Enligt uppgifter från Egentliga Finlands sjukvårdsdistrikt var tvåveckorsincidensen för smittor 96,0/100 000 invånare/14 dygn den 7 december 2020. Den procentuella andelen positiva prov var 2,5 % den 7 december 2020.

Smittspårningsprocenten i Egentliga Finlands område var 62 % vecka 48 och 61 % vecka 49. Av de nya fallen har nästan en tredjedel alltså anknytning till smittor inom familjen eller närstående. Smittor kommer från flera olika ställen. Smittor finns också i social- och hälsovårdens verksamhetsenheter. Smittor har påträffats också på andra slags arbetsplatser. Behovet av sjukhusvård och intensivvård kan för tillfället uppfyllas utan särskilda åtgärder. Man förutser emellertid att behovet av sjukhusvård kommer att öka under de närmaste veckorna.

Den regionala samarbetsgruppen som leds av Egentliga Finlands sjukvårdsdistrikt ansåg efter sitt möte den 8 december 2020 att området är i samhällsspridningsfasen.

Regionförvaltningsverket känner inte till hur många som har insjuknat i covid-19 utan att veta om det eftersom de saknar symtom och därför eventuellt sprider smitta. Dessutom har många en lindrig form av sjukdomen. Sjukdomsspårningen försvåras om de insjuknade inte genast i början av sjukdomen söker sig till test eller om testresultatet av andra orsaker fördröjs.

Om det epidemiologiska läget accelererar ska myndigheten för smittsamma sjukdomar enligt social- och hälsovårdsministeriets

handlingsplan reagera genom att öka testkapaciteten och resurserna för smittspårning, lokalt rekommendera distansarbete och användning av munskydd och göra informationskampanjer. Det organ som i kommunen eller samkommunen ansvarar för smittsamma sjukdomar kan besluta om lokala eller regionala restriktioner inom sina områden. Regionförvaltningsverket kan besluta om restriktioner om de behövs i flera kommuners områden. Med restriktionerna vill vi förhindra att epidemin sprids regionalt eller mer omfattande bland befolkningen och göra det möjligt att återgå till epidemins basnivå. Vid epidemins samhällsspridningsfas kan de här behöriga myndigheternas beslut om mer omfattande eller striktare regionala rekommendationer eller begränsningar behövas. I 9 § i lagen om smittsamma sjukdomar bestäms om kommunens skyldighet att vidta åtgärder för att utreda och bekämpa epidemier. Om kommunens behörighet att besluta om åtgärder vid omfattande smittrisk föreskrivs i 58 § 1 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar.

Coronaläget har alltjämt försämrats både i hela landet och i Egentliga Finlands område. I Egentliga Finlands område är epidemin i samhällsspridningsfasen. Enligt Institutet för hälsa och välfärds bedömning (THL/6391/4.00.00/2020) kan man i samhällsspridningsfasen ordna offentliga tillställningar och allmänna sammankomster för högst 10 personer. Med beaktande av det epidemiologiska läget i Egentliga Finland, riskerna i samband med sammankomster och för att förhindra spridningen av sjukdomen anser regionförvaltningsverket det nödvändigt att för offentliga tillställningar och allmänna sammankomster inomhus och i avgränsade områden utomhus hålla en gräns på högst 10 personer. Det är nödvändigt att vid offentliga tillställningar och allmänna sammankomster med högst 10 personer följa undervisnings- och kulturministeriets och Institutet för hälsa och välfärds anvisningar av den 21 september 2020.

På basis av ovan är det här beslutet nödvändigt för att förhindra att den smittsamma sjukdomen sprids i kommunernas områden i Egentliga Finland. Om det epidemiologiska läget förändras gör regionförvaltningsverket en ny bedömning av beslutet att begränsa sammankomsterna.

TILLÄMPADE BESTÄMMELSER

Lagen om smittsamma sjukdomar (1227/2016) 1, 8, 58 och 91 §

Statsrådets förordning om smittsamma sjukdomar (146/2017) 1 och 5 §

1 § i statsrådets förordning (69/2020) om ändring av 1 § i statsrådets förordning om smittsamma sjukdomar (146/2017)

SÖKANDE AV ÄNDRING

Enligt 90 § 1 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar får beslutet överklagas genom besvär hos Åbo förvaltningsdomstol på det sätt som föreskrivs i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019). En besvärсанvisning är bifogad.

VERKSTÄLLANDE

Med stöd av 91 § 1 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar verkställs beslutet omedelbart trots eventuellt överklagande.

MER INFORMATION

Ytterligare information ges vid behov av länsläkare Katja Paakkola, tfn 0295 018 000 (växeln).

Överdirektör Mikael Luukanen

Länsläkare Katja Paakkola

Beslutet är elektroniskt undertecknat.

BILAGOR

Bilaga 1, Institutet för hälsa och välfärds och undervisnings- och kulturministeriets anvisningar för att förhindra coronavirussmitta vid offentliga tillställningar, vid allmänna sammankomster och vid användningen av offentliga lokaler från den 21 september 2020.

Bilaga 2, kommunerna i Egentliga Finland

DISTRIBUTION OCH PRESTATIONSavgift

Beslutet delges genom offentlig delgivning

Delgivningen av beslutet sker genom offentlig delgivning. Beslutet hålls till påseende hos Regionförvaltningsverket i Sydvästra Finland till och med den 10 januari 2021. Ett meddelande om att beslutet finns till påseende har publicerats i det allmänna datanätet på regionförvaltningsverkets webbplats www.rfv.fi.

Delfåendet av beslutet anses ha skett den sjunde dagen efter att ovan nämnda meddelande har publicerats på regionförvaltningsverkets webbsidor.

För kännedom

Kommunerna och samkommunerna i Egentliga Finland

Egentliga Finlands sjukvårdsdistrikt som ombes informera läkarna som ansvarar för smittsamma sjukdomar i dess kommuner om beslutet

Polisinrättningen i Sydvästra Finland

Egentliga Finlands räddningsverk

Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården

Institutet för hälsa och välfärd

Social- och hälsovårdsministeriet

Undervisnings- och kulturministeriet

Statsrådets kansli, kommunikationsavdelningen

Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata

Avgiftsfritt